

JULKILAUSUMAT

Työajat hallintaan – jaksamista työpaikoille

Elintarviketeollisuudessa työtä tehdään poikkeavilla ja epäsäännöllisillä työajoilla. Tämä on erityisen rasittavaa.

Työntekijä- ja työnantajajärjestöjen sekä maan hallituksen ja eduskunnan yhteinen näkemys ja tavoite on ollut nostaa elinikäistä työaika. Tämän tavoitteen eteen on myös tehty konkreettisia päätöksiä. Esimerkiksi kaikki työpaikkojen tyky-toiminta tähtää pidempään työssäoloon. Myös eläkejärjestelmän uudistus kannustaa pysymään pidempään työmarkkinoilla.

Pelkkä rahaporkkana, eläkkeen parempi karttuminen viimeisimpinä vuosina, ei ole ratkaisu eläkeiän nostamiseen. Työssä jaksamiseen pitää kannustaa ja siihen pitää olla myös keinoja vaikuttaa. Työelämän pitää koko työiän olla sellaista, että se kannustaa pysymään pidempään töissä. Mikään sellainen taho, joka haluaa ylläpitää epävarmoja pätkätyösuhteita tai haluaa osa-aikaistaa työsuhteita ei rehellisesti voi puhua todellisen eläkeiän nostamisesta.

Tutkimusten mukaan huono omien työaikojen hallinta heikentää terveyttä. Emme saa elää suomalaisessa yhteiskunnassa sellaisessa todellisuudessa, että vain tuotannon rytmi päättää siitä millaisissa pätkissä työtä tehdään. Suomen Elintarviketyöläisten Liiton edustajakokouksen mielestä tulevaisuudessa on tärkeätä, että työntekijöillä on aiempaa paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omien työaikojensa ja vapaidensa ajankohtaan ja myös työaikojen ennustettavuus paranee.

Haluamme vastuullisesti kantaa huolta suomalaisesta työstä ja sen tekijöistä. Toivomme tietysti, että myös työnantajat kantavat huolta suomalaisista erilaisissa elämäntilanteissa olevista perheistä.

Kaikki sellaiset toimet, jotka lisäävät työaikajoen epäsäännöllisyyttä, ovat Suomen Elintarviketyöläisten Liiton edustajakokouksen mielestä tuomittavia.

SEL haluaa elintarvikkeisiin selkeät pakkausmerkinnät

Suomen Elintarviketyöläisten Liiton edustajakokous antaa tukensa vaatimuksille geenimuunnellun rehun ja raaka-aineiden käytön kertovista pakkausmerkinnöistä. Edustajakokous muistuttaa, että kotimaisen elintarvikkeen laatu ja puhtaus ovat korkeassa arvossa. Tämä edellyttää myös avointa tiedottamista sekä käytetyistä raaka-aineista että valmistusmenetelmistä.

Pakkausmerkintälainsäädäntö tarvitsee uudistusta koko EU:n tasolla. Jo aiemmin SEL on vaatinut tuotteen alkuperämaan samoin kuin käytetyn raaka-aineen alkuperämaan kertomista pakkausmerkinnöin. Vuonna 2005 SEL oli mukana toimittamassa yli 120 000 kuluttajan, yrityksen ja yhteisön allekirjoittamaa vetoamusta EU:lle tuotteen valmistusmaan kertomisesta.

Vaatus tuotteen alkuperämaamerkinnästä on edelleen mitä ajankohtaisin.

Arvonlisäveron alennus hyödyttämään koko elintarvikeketjua

Hallituksen päättämä ruuan arvonlisäveron alennus pitää toteuttaa aikataulun mukaan lokakuun 2009 alusta. Samalla tulee huolehtia siitä, että veronalennus hyödyttää koko elintarvikeketjua tuottajista kuluttajiin.

Hyvä järjestäytymisaste – paremmat työehdot

Suomessa elintarvikealalla on perinteisesti ollut hyvä järjestäytymisaste. Hyvä järjestäytymisaste takaa alalla työskenteleville mahdollisuuden toimia tehokkaasti työehtojen ja –olosuhteiden parantamiseksi.

Elintarvikeala jakaantuu tulevaisuudessa yhä selvemmin suuriin ja pieniin yksiköihin. Pienten yksiköiden kasvua lisää alihankintateollisuuden lisääntyminen, sekä erikoistuminen paikallisiin- ja erikoistuotteisiin. Tämä työpaikkarakenteen muutos asettaa liitolle haasteen elintarvikealan työntekijöiden järjestäytymisasteen suhteen.

Myös elintarvikealalle tullut vuokratyö asettaa haasteita työntekijöiden edunvalvonnalle. Liiton tulee toiminnallaan huolehtia siitä, että kaikilla alan työtä tekevillä on mahdollisuus kuulua Suomen Elintarviketyöläisten Liittoon ja liitto voi toimia kaikkien alan työntekijöiden edunvalvojana riippumatta työsuhteen muodosta.

Suomen Elintarviketyöläisten Liiton edustajakokouksen mielestä kaikkien liiton ammattiosastojen tulee alkavalla edustajakokouskaudella kiinnittää toiminnassaan erityistä huomiota alueensa elintarviketyöntekijöiden järjestäytymisasteen. Vain säilyttämällä hyvän järjestäytymisasteen voimme tulevaisuudessakin käydä kamppailua paremmista työehdoista ja olosuhteista.

Kauppojen sunnuntaiukioloa ei saa laajentaa

Puhuttaessa työssä jaksamisesta, pitää puhua myös työajan ulkopuolelle jäävästä ajasta ja yhä perustellummin työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta. Meillä on myös hyvin erilaisia ja eri tilanteessa olevia perheitä, joilla kaikilla on tarve yhteiseen vapaa-aikaan. Tämä ei koske vain perheitä, joissa on lapsia. Sosiaalisen elämän ja yhteiskuntaan osallistumisen johdosta säännöllinen vapaa-aika ja yhteiset vapaapäivät ovat merkityksellisiä jokaiselle.

Kauppojen vapaa sunnuntaiukiolo on valitettavan usein nähty vain kaupan omaksi asiaksi. Sitä se ei millään tavoin ole. Elintarvikealalla on selkeä rajapinta kauppaan.

Mikäli kaupankäynti siirtyisi yhä enemmän viikonloppuun, tarkoittaisi se viikonlopputyön lisääntymistä kaikilla muillakin suorittavan portaan tasoilla, ei vain kaupassa. Elintarviketeollisuudessa työ ei lisääntyisi vaan se keskittyisi tehtäväksi loppuviikolla ja viikonloppuisin. Samoin kuljetus ja jakeluportaassa työ painottuisi loppuviikkoon ja viikonloppuun.

Yhteiskunnan palveluissa tämä tarkoittaisi sitä, että julkisten palveluiden kuten päivähoiton olisi toimittava enenevässä määrin myös lauantaina ja sunnuntaina.

Toistaiseksi koulut noudattavat maanantaista perjantaihin olevaa työviikkoa, voidaan hyvin kysyä onko sunnuntain ruokakaupassa käynti sen arvoinen joillekin, että toisten perheiden vanhempien ja lasten tulee olla eri päivinä koulussa ja töissä.

Kysymys kaupan vapaasta sunnuntaiaukiolosta on suuri yhteiskunnallinen kysymys, se on myös suuri työmarkkinakysymys. Työnantajapuolen vaatimusjuna ei pysähdy kaupan vapaaseen sunnuntaiaukioloon, vaan jatkaa matkaansa sunnuntaikorotuksen poistamiseen laista. Jos emme pidä tästä ääntä saamme pian huomata viikossa olevan seitsemän arkipäivää. Tämä tulisi koskemaan kaikkia aloja.

Työnantajien kunnioitettava työntekijöiden edustajia

Suomen Elintarviketyöläisten Liiton edustajakokous toteaa, että ammattiliitto on liitto, nimenomaan sen takia, että työntekijät liittyvät yhteen ajaakseen työpaikoilla yhteisiä etujaan. Tähän etujen ajamiseen kuuluu se, että työntekijät valitsevat joukostaan edustajia hoitamaan asioita. Myös suomalainen työnantaja on tunnustanut työntekijöiden edustajat.

Työntekijöiden valitsemat edustajat, luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut, henkilöstön edustajat yritysten hallinnossa ja EWC-edustajat, ovat pyhiä asioita. Heidän toimintaansa ja koskemattomuuteensa perustuu koko ammattiyhdistysliikkeen toiminta.

SEL joutuu toistuvasti puuttumaan työnantajien lainvastaisiin menettelyihin, jopa irtisanomisiin, jotka kohdistuvat työntekijöiden keskuudestaan valitsemiin edustajiin. Emme missään tilanteessa hyväksy työnantajan työntekijöiden edustajiin kohdistamia painostustoimia tai irtisanomisia.

Asialla on suuri periaatteellinen merkitys koko työntekijäpuolen ja työnantajien yhteiseen sopimiseen perustuvalla toiminnalla. Väistämättä, työnantajan rikkoessa tietoisesti lakia irtisanoessaan työntekijöiden edustajan, nousee esiin kysymys työrauhasta.

Aina rikkoessaan lakia tai sopimuksia työnantajan pitää miettiä tarkkaan onko sillä varaa romuttaa koko työrauhavelvoitteen mahdollistavaa sopimusjärjestelmää.